

Pro Gradu tutkielma: Liisa Leinonen Näppärien mummojen muistelukirjonta

Yhteisöllistä ja voimauttavaa käsityöilmaisua. Helsingin yliopisto. Pro Gradu tutkielma. Käsityötiede

<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/50431/napparie.pdf?sequence=2>

Hyvinvointinäkökulman valinta ohjasi koko tutkimusprosessia: aineistonkeruuta, analyysiä ja vaikutti siten myös tutkimuksen tuloksiin. Aikaisempien tutkimusten mukaan erilaisilla käsityömuodoilla ja ilmaisullisella toiminnalla on erilaisia mahdollisuuksia tekijänsä hyvinvoinnin edistämässä ja identiteettityössä. Teoreettisen tietämykseni pohjalta asetin tutkimustehtävikseni: 1) Muodostaa kokonaiskuva käsityökulttuurista Näppärit mummot -ryhmässä. 2) Millä tavalla hyvinvointia edistävä muistelukäsityö hahmottuu yhteisöllisyyden, kokemuksellisuuden, identiteettityön sekä kokonaisen ja ositetun käsityön näkökulmista?

Laadullista kenttätutkimusta ohjasi etnografinen tutkimusstrategia, jonka mukaisesti pyrin perehtymään syvällisesti tutkimani yhteisön toimintaan. Aineistonkeruumenetelminä käytin osallistuvaa havainnointia ja teemahaastattelua. Havainnoinnin yhteydessä kerätyn tiedon taltioin kenttäpäiväkirjaan. Haastattelun kohteeni olivat seitsemän Näppärien mummojen jäsentä. Haastattelut äänitin mp3-nauhurilla ja litteroin ne tekstimuotoon. Analyysimenetelmänä käytin laadullista sisällönanalyysia, jonka apuna toimi Weft QDA -tietokoneohjelma. Muodostin aineistosta teemoittelun ja teoriasidonnaisen analyysitavan avulla tutkimustehtäviä valottavia teemoja. Ilmiöpohjaisen käsittelytavan vuoksi teoreettinen kirjallisuus ja tutkimusaineisto kulkivat rinnakkain koko analyysiprosessin ajan. Näin pyrin välttämään teorioiden irrallisuutta aineistostani. Hahmottelemistani terapeutin käsityön merkitysluokista muodostin lopuksi tiivistämällä ja tyypittelemällä keskeiset käsitteet, jotka kuvaavat tutkimuksen päätuloksia.

Tutkimuksen päätuloksiksi tiivistyivät kuusi Näppärien mummojen käsityökulttuuria sekä muistelukäsityötä ja sen hyvinvointia edistävää vaikutusta kuvaavaa käsitettä: 1) omaelämäkerrallinen muistelukäsityö, 2) yhteisöllinen identiteettityö, 3) yhteisöllinen käsityöntentio, 4) käsityö kumppanina, 5) oma käsityötyyli ja 6) yhteinen kehittäminen. Käsityö toimi monin tavoin hyvinvoinnin edistäjänä. Sen avulla edistettiin sisäistä elämänhallintaa vaikeissa elämäntilanteissa ja toisaalta se tarjosi voimaantumisen kokemuksia käsityön tekemisen ilon kautta. Ilmaisullinen ja yhteisöllinen käsityö toimi identiteetin rakentamisen työkaluna monin tavoin. Omaelämäkerrallisten käsityöaiheiden kautta tapahtuva ilmaisullinen identiteettityö tarkoitti oman elämän uudelleen jäsentelyä kokonaisen käsityön avulla. Myös ositetun käsityöprosessin yhteydessä yksilöllinen käsityön tekemisen tyyli toimi ilmaisullisena toimintana ja identiteettityönä. Yhteisöllinen identiteettityö tarkoitti, että yksilö peilasi identiteettiään yhteiskunnallisiin käsityödiskursseihin ja itselleen läheisiin ihmisiin. Yhteisöllisyyden ja käsityön yhteen kietoutuneesta merkityksestä kertoo, että yhteisöllisyys antoi motivaatiota käsityön tekemiseen ja käsityö toimi viestinä ihmisten välillä – sen avulla oli helpompi jakaa kokemuksia kuin kielellisten keinojen avulla.

Tutkimuksen tuloksia ei voi yleistää koskemaan muita kohderyhmiä, vaan niiden avulla kuvataan muistelukäsityön monipuolisia mahdollisuuksia hyvinvoinnin edistäjänä Näppärit mummot -ryhmässä. Tulokset tuovat kuitenkin yhden näkökulman yhteiskunnalliseen keskusteluun kulttuuritoiminnan hyvinvointia edistävästä vaikutuksesta.

[lähde: Helsingin yliopiston opinnäytetyöt](#)